

Харина У.Я.*

МІСЦЕ ЕКОНОМІКИ КНР В СИСТЕМІ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Китайська Народна Республіка — одна з найбільш розвинутих країн світу, ринкова економіка якої формується на основі п'ятирічних планів, що є однією з визначальних ознак командно-адміністративної економіки. Саме керівництво Китаю економічну систему своєї країни називає «будівництво соціалізму із китайською специфікою». Станом на 2010 рік Китайська Народна Республіка посідає друге місце в світі по величині номінального ВВП, обійшовши Японію, та друге місце по ВВП, розрахованому за паритетом купівельної спроможності. Останнім часом КНР починає займати провідні позиції в розвиткові світової економіки, більшість товарів на світовому ринку виготовляються саме в Китаї. Цим самим Китай заслуговує все більше і більше поваги серед провідних країн світу. У республіці створене конкурентоспроможне ділове середовище, особливостями якого є дешева, проте досить кваліфікована робоча сила, достатня кількість енергоносіїв за низькими цінами, гарно розвинена інфраструктура та таке інше.

Китайська економіка на даному етапі свого розвитку являє собою другу в світі за величиною після США. Китай обійшов США, ставши найбільшим торговельним партнером Японії в 2004 році, Індії – в 2008 році, Бразилії – в 2009 році [5]. Більшість економістів схильні до думки про те, що саме економіка КНР стане першою великою економікою, яка відновиться після поточної фінансової кризи [8].

КНР на сьогодні є гравцем світового масштабу, який грає самостійну роль в світовій, а особливо в регіональній економіці [7]. Щоб підтвердити це, можна навести простий приклад: взаємозалежність Китаю та США. Китай покладається на США як на основного споживача своєї продукції, а США на сьогодні вже досить сильно залежать від китайського імпорту.

Китай одним з перших приєднався до «Програми сталого розвитку на XXI століття» і на сьогодні вже впевнено просувається шляхом сталого економічного розвитку, не дивлячись на ряд проблем (залежність від експорту, світова фінансова криза і таке інше). Глобальне економічне зростання повністю пов'язане зі зростанням економіки Китайської Народної Республіки. Китай відіграє активну та позитивну роль в процесі виходу зі світової фінансової кризи та відновлення світової економіки.

Аналітики вважають, що в кризі, яка проходила в Китаї, можна виділити наступні етапи: перший (червень 2008 – лютий 2009 рр.), коли спостерігався спад показників економічного розвитку; другий (березень 2009 – 2010 рр.) – поступове відновлення економіки; третій (за прогнозами почнеться у 2010 році) – повне відновлення економіки та початок економічного зростання [2].

До основних наслідків світової кризи для економіки Китаю відносять наступні: постраждало виробництво, орієнтоване на експорт, саме через те, що одним з головних споживачів китайської продукції являються США, купівельна спроможність яких у зв'язку з кризою значно знизилась (падіння показників експорту почалось у листопаді 2008 року

* студентка 3 курсу спеціальності «міжнародні економічні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Науковий керівник: проф. Шнирков О.І.

[4]); зниження попиту на продукцію сталеварної промисловості через скорочення попиту на сталь за межами КНР та зниження рівня експорту на товари з використанням заліза [9]; зниження темпів зовнішньої торгівлі; сповільнення темпів промислового виробництва; зростання труднощів у сфері працевлаштування [4], збанкрутувало більше 70 тис. фірм по всій країні, зріс рівень безробіття, сповільнився темп зростання валютних резервів, зниження доходів населення та таке інше [6].

В КНР через ряд причин не відбулось тотального обвалу: не участь фінансових компаній Китаю у спекуляціях на світовому ринку (звідси захищеність від зовнішнього впливу), порівняно високий рівень зростання ВВП (якщо брати аналогічні показники країн Заходу), найбільші золотовалютні резерви у світі – 1,9 трлн доларів – за будь-якої необхідності можуть бути витрачені на підтримку банківської системи країни, керівництво країни проводило досить розумну ефективну антикризову політику (було скорочено відсоткові ставки в цілях стимулювання економічного зростання в країні; було затверджено зменшення податкових ставок для експортерів; було прийнято рішення щодо покращення інфраструктури (перш за все, залізничної та автотранспортної сіток) для того, щоб зробити Центральну Азію більш доступною для всього світу) [9].

Окрім продуманих кроків влади щодо зменшення впливу кризи на економіку своєї країни, було виділено і 145,3 млрд. доларів США для того, щоб витягти світову економіку зі спаду, більшу частину яких призначена для інвестицій з метою фінансового стимулювання економіки [1]. Через те, що КНР розвивається такими фантастичними темпами, вона скоро може зайняти провідні позиції у світовій економіці, цим самим обійшовши США та витіснивши їх з лідерських позицій.

Китайська Народна Республіка посідає чільне місце у зовнішньоекономічній діяльності і вже зроблено ряд офіційних заяв Президентом України Віктором Януковичем щодо поглиблення відносин з КНР та підтримки посилення позицій Китаю в світовій економіці. На сучасному етапі розвитку ЗЕЗ між Україною та Піднебесною спостерігається тенденція до поглиблення співробітництва у інвестиційній, інноваційній галузях та науково-технічному співробітництві.

Список використаних джерел та літератури:

1. «Власти КНР готовы вложить в экономику более \$145 млрд», 11.01.2010 - <http://www.rosbalt.ru/2010/01/11/702675.html>
2. «Экономика Китая полностью преодолет влияние мирового финансового кризиса в 2010 г.», 07.12.2009 - <http://fintimes.km.ru/novosti/krizis/8860>
3. «Обзор мировой экономики — март 2010 года» — <http://www.ereport.ru/reviews/rev201003.htm>
4. Василий Кашин «Реакция Китая на кризис: образцовая программа», 4.04.2009 - <http://oko-planet.su/politik/politikmir/8413-reakciya-kitaya-na-krizis-obrazcovaya-programma.html>
5. Джинг Мен «Превратит ли финансовый кризис Китай в супердержаву» - <http://www.nato.int/docu/review/2009/FinancialCrisis/Financial-Crisis-China/RU/index.htm>
6. Константин Кокарев «Об антикризисной политике Китая», Информационно-аналитический бюллетень «Российский вектор», №4 (35), 2009 http://www.perspektivy.info/oikumena/ekdom/ob_antikrizisnoj_politike_kitaja_2009-12-08.htm
7. Михаил Сухарев «Китай в XXI веке», 25.03.2005
8. Олег Маслов «Китай и мировой кризис: асимметричный ответ Китая (хроника текущего мирового кризиса – 7)» - <http://www.polit.nnov.ru/2008/11/08/chinasimetr7/>
9. Ольга Фаши «Влияние финансового кризиса на Китай», 28.11.2008 - <http://narodinfo.ru/articles/60415.html>